

METNE

1. Kültürümüze ait gelenek veriniz.
2. Misafiriniz geleceği zaman yapılır? Arkadaşlarınızla

ZAMANE KEDİSİ FİLDİR: YATIYA MİSAFİR

(Fildir misket gözlü, kısa bacaklı, uzun beyaz tüyleri olan bir ev kedisidir. Yavruyken geldiği bu evde Fildir, evin çocukları Can ve Canan'a özendiğinden kendisini insan gibi görmektedir. Evdeki heyecanını okuyucuyla paylaşmakta-

ş. Yatiya da kalacakmış, hatta tam ele yatiya kalırsa daha da severim. İla oynarız, beraber takılırız, bana misafirin adı Ramazan'mış. Eh, hadi

2-Misafirimiz geleceği zaman evi temizleriz. Misafirlerimize ikram etmek için pasta, börek, kısır gibi şeyler yaparız. Üstümüze başımıza çekidüzen verir daha güzel şeyler giyeriz.

gelsin bakalım.

Akşam kapı çalınca bu sefer herkesten önce ben koştum. (...)

- Yaşasın, babaannem gelmiş!

- Oleyyy! ramazanı beraber geçireceğiz.

Benimse gözüm hâlâ Ramazan'ı arıyordu. Geleceğim, deyip neden gelmemiştiki? Hay Allah! Neyse babaannemi çok severim, çok da özlemişim. Hemen ayaklarına dolanıp, "Hoş geldin," dedim. Yere bıraktığı büyükçe el çantasını görünce gözüm parladı. Çok cazip kokular geliyordu yine. Kim bilir içinde neler vardı?

Hep beraber oturma odasına geçip uzun uzun muhabbet etmeye başladık. Babaannem de bizi çok özlemiş, annemler de ramazanı beraber geçirelim diye babaannemi bize davet etmişler. Sonra da "Bayram" diye biri gelecekmiş, o da bize katılacakmış. O gece uykumun en derin ve rüyamın en heyecanlı yerinde mutfaktan gelen harika kokulara karşı koyamayıp uyandım.

Bir de ne göreyim! Gecenin o saatinde ev halkı da benim gibi acıkıp uyanmış. Herkes masadaki yerini almış, neşeye oturuyor. (...) Alelacele yalanıp yüzümü gözümü temizleyerek ben de geçip oturdum hemen. Annemin sahur için hazırladığı gözlemelerin kokusu mutfağı sarmış, masanın üstü kahvaltılıklar, ramazana özel leziz yiyeceklerle donanmıştı. Babaannem tüm tontonluğuyla sofrada yerini almıştı, neşeli sesi mutfağı dolduruyordu.

- Aman da aman, benim güzel yavrularım sahurda mı kalkmışlar? Hele bakın, Fıfır oğlum da oruç tutacakmış.

- Yok babaanneciğim. Fildir böcek tutar, kuş tutar, her şeyi tutabilir ama oruç tutamaz.

1. ETKİNLİK

- a. Metinde geçen kelimelerin ve kelime grubunun anlamını tahmin ediniz. Tahminlerinizi Türkçe Sözlükten kontrol ediniz. Kelimeleri ve kelime grubunu cümle içinde kullanınız.

Tahminler			
cazip	erzak	komposto	icabet etmek
Çekici	Yiyecek	Meyve suyu	Katılmak

cazip
Cümlem
erzak
Cümlem
komposto
Cümlem
icabet etmek
Cümlem

Cazip- İlgı ve eğilim uyandıran, beğenilen; alımlı, cazibeli, albenili, cazip.
Cümlem: Babamın pikniğe gitme fikri bana çok cazip geldi.
Erzak- Uzun süre saklanabilen yiyeceklerin genel adı.
Cümlem: Ramazan ayından önce marketten erzak aldık.
Komposto- Bütün veya dilimler hâlindeki yaş meyvenin şekerli suyla kaynatılmasıyla yapılan bir tatlı türü.
Cümlem: Babam üzüm kompostosunu çok sever.
İcabet etmek- Çağrı üzerine gitmek, katılmak.
Cümlem: Babam, yapılan davetlere icabet etmek gerektiğini söyler.

- b. Öğrendiğiniz kelimeleri ve kelimelerin anlamlarını sözlük defterinize yazınız.

2. ETKİNLİK

Soruları metne göre cevaplayınız.

1. Fildır'a göre evdeki telaşın sebebi nedir?

Eve bir ay kalmak üzere yatılı misafir geleceği için evde telaş varmış. Aslında ramazan ayı gelecekmiş.

2. Gece uyanan Fildir ne ile karşılaşmıştır?

Ev halkının sahur yapmak üzere kalkıp masada hazır olduğunu görmüş.

3. Diş kirası niçin hazırlanmış?

Ramazanda iftar davetine gelen misafirlere davete icabet ettiklerinden dolayı teşekkür etmek için hazırlanmış.

3. ETKİNLİK

Benim çocukluğum; kalabalık ailemle, geniş bir konakta geçti. Ramazan yaklaşınca tatlı bir koşturmaca başlar, kilerimiz erzaklar, iftariyeliklerle doldurulur; şerbetler, kompostolar ve reçeller kaynatılırdı. Dip bucak temizlikler yapılarak mis gibi parlatılırdı. Mahallemizde ihtiyaç sahibi ailelere, kimsesizlere, erzak sepeti hazırlanır, bu sepetler süslenerek güler yüzle, tatlı dille ihtiyaç sahiplerinin kapılarına götürülürdü.

Metnin verilen bölümünde babaanne, eski ramazanlardan bahsetmiştir.

O zamanlardaki ramazan gelenekleri ile günümüzdekiler birbirine benzemektedir. Günümüzde de ramazan temizlikleri yapılmakta, ramazan alışverişleri yapılmakta ve iftar için misafirler davet edilmektedir. İhtiyaç sahipleri için hem varlıklı aileler hem de belediyeler erzak yardımı yapmaktadır. Ama şerbetler, kompostolar o zamanki kadar hazırlanmıyor diye düşünüyorum.

Serim: Hikâyenin konusunun verildiği bölümdür.

Düğüm: Olayların ayrıntılı bir şekilde anlatıldığı bölümdür.

Çözüm: Olayların sonuçlandırıldığı bölümdür.

Verilen bilgileri dikkate alarak metinde aynı semboller arasındaki bölümlerin isimlerini yazınız.

5. ETKİNLİK

Metinde geçen hayalî öğeleri tespit ederek kutuya yazınız.

- Fıldır'ın kendisini insan gibi görmesi
- Fıldır'ın insanlarla konuşabilmesi
- Fıldır'ın heyecanını okuyucuyla paylaşması
- Fıldır'ın babaanneyi çok sevip özlemesi

6. ETKİNLİK

İki noktanın kullanım alanlarını okuyunuz. Verilen örneklerle kullanım alanlarını eşleştiriniz.

- 1 Karşılıklı konuşmalarda konuşan kişiyi belirten sözlerden sonra kullanılır.
- 2 Sonrasında açıklama yapılacak cümlelerin sonunda kullanılır.
- 3 Sonrasında örnek verilecek cümlelerin sonunda kullanılır.

3

En sevdiğim dersleri söyleyeyim: matematik, Türkçe, sosyal bilgiler.

2

Kendimi tanıtayım: Ben yeni Türkçe öğretmeniniz Duygu.

Tatlı dil, yılanı deliğinden çıkarır.

2

Bilge Kağan: Ulusum birleşip yücelsin diye gece uyumadım, gündüz oturdum.

7. ETKİNLİK

Verilen şiirin yazı stilini inceleyerek kendi yazı staliniz ile yazınız.

ILGAZ TÜRKÜSÜ
Ilgaz Anadolu'nun
Sen yüce bir dağısın.
Baharda yeryüzünde
Bu cennetin başısın.

Yalçın kayalıkların
Göklere yükseliyor.
Senin dumanlı başın
Bulutları deliyor.
(Anonim)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

8. ETKİNLİK

Kahve tüm dünyaya Osmanlı İmparatorluğu sayesinde yayılmıştır.

Lokumla ayrılmaz bir ikili olduğunu düşünenler vardır.

Hazırlanış ve sunuş biçimi ile dünya üzerindeki tüm kahvelerden farklıdır.

Atasözlerinde, manilerde, şarkılarda ve şiirlerde yer bulmuştur.

Ülkemizde hiç yetişmemesine rağmen kültürümüzün bir parçası olmuştur.

Verilen bilgilere göre doğru olanlara "D", yanlış olanlara "Y" yazınız.

D	Türk kahvesi bazı edebî türlere konu olmuştur.
D	Kahvenin tüm dünyaya yayılmasında Osmanlı İmparatorluğu'nun katkısı büyüktür.
Y	Ülkemizin çeşitli bölgelerinde kahve yetişmektedir.
D	Dünyadaki diğer kahvelere göre farklı bir sunum tarzı vardır.

Meraklı Bilgin, Haydi Araştırmaya!..

Ülkemizin Asya Kitasında kalan bölümüne Anadolu denilmesinin nedenini araştırınız. Araştırmanızın sonucunu sınıfta arkadaşlarınızla paylaşınız.

Anadolu kelimesinin her ne kadar askerlere ayran dolduran ninenin sürekli ayran doldurması karşısında askerlerin "ana dolu, ana dolu" demesi sonucu ortaya çıktığı söylense de bu kelimenin eski Yunancadaki Anatolia kelimesinden geldiği ifade edilir.